

Sandersvig digelag

v/ formand Ove N. Ernst
Rulkehøjen 40, Hjallesø
5260 Odense S

Haderslev Kommune
Teknik og Klima
Christian X's Vej 39
6100 Haderslev

www.haderslev.dk

Dir. tlf. 20 36 24 14
luh@haderslev.dk

24-03-2026 • Sagsident: 24/7163 • Sagsbehandler: Lena Uldal Hansen

Fremtidige vedligeholdelse af kystbeskyttelses anlæg i Sandersvig

Tilbage d. 19. august 2024, fik Sandersvig-forening tilladelse til at reetablere strandvold og forhøje den nordlige del af Sandersvig Strandvej.

Efterfølgende er der d. 6. juli 2025, blevet oprettet et digelag med navnet Sandersvig digelag. Det nye digelag, skal varetage og overtage vedligeholdelsen af strandvolden og den nordlige del af diget langs med Sandersvig Strandvej.

For at realisere dette, udsteder Haderslev Kommune tilladelsen fra august 2024, på ny og til Sandersvig digelag.

Lovgrundlag og vilkår

Tilladelsen er meddelt i henhold til § 3, stk. 1 i lovebekendtgørelse nr. 73 af 18. januar 2024 – Lov om kystbeskyttelse m.v.

Tilladelsen meddeles på følgende vilkår:

1. Der må ikke uden kommunens tilladelse foretages udvidelser eller ændringer af de godkendte kystbeskyttelses anlæg.
2. Anlægget må kun benyttes til beskyttelse af strandvolden og der må ikke placeres andet end det ansøgte på anlægget.
3. Skråningsbeskyttelsen ved Sandersvig Strandvej må ikke hindre adgangen til og langs stranden.
4. Sandersvig Strandvej topper i kote 2,00 meter.
5. Sandersvig digelag skal holde strandvolden og Sandersvig Strandvej med tilhørende anlæg i forsvarlig stand og herunder sikre, at færdsel foran anlægene, ved normal vandstand, kan ske på en forsvarlig måde.
6. Strandvolden skal på ydersiden have en hældning på 1:3 og 1:2 på indersiden.
7. Strandvolden skal sikres ved at der sås en digeblanding på volden.
8. Strandvolden topper i kote 2,20 meter
9. Der må kun bruges ren jord til reetableringen af strandvolden og forhøjningen af Sandersvig Strandvej.
10. Anlægget eller dele heraf kan af kommunen kræves fjernet for ejers regning, hvis:
 - anlægget ikke vedligeholdes
 - anlægget ødelægges og ikke straks genetableres,
 - vilkår for tilladelsen ikke overholdes,
 - der viser sig uforudsete, skadelige virkninger som følge af anlæggets tilstedeværelse

- anlægget ikke længere beskytter den interesse, som har dannet baggrund for tilladelsen.
- 11. I forbindelse med fjernelse af anlægget skal kommunen underrettes umiddelbart efter anlæggets permanente fjernelse.
- 12. Når anlægget fjernes, skal terrænforholdene bringes tilbage til de forhold, som eksisterede før anlæggets etablering.
- 13. De tolv øvrige vilkår skal tinglyses.

Forhold til anden lovgivning

Miljøvurderingsloven

Det ansøgte er omfattet af § 16 i lovebekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023 - Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), og kommunen skal således screene det ansøgte for VVM-pligt.

Det ansøgte er anført i lovens bilag 2, pkt. 10 – Infrastrukturprojekter, k) Kystanlæg til modvirkning af erosion og maritime vandbygningskonstruktioner, der kan ændre kystlinjerne, som f.eks. skråningsbeskyttelser, strandhøfder og diger, dæmninger, moler, bølgebrydere og andre konstruktioner til beskyttelse mod havet bortset fra vedligeholdelse og genopførelse af sådanne anlæg.

Kommunen har truffet afgørelse d. 17. maj 2024 om, at det ansøgte, ikke er VVM-pligtigt, og at der således ikke skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport. Der laves ikke en fornyet vurdering, da tilladelse kun omhandler fremtidige vedligeholdelse af kystbeskyttelsesanlægget.

Bekendtgørelse nr. 654 af 19. maj 2020 om administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter for så vidt angår kystbeskyttelsesforanstaltninger samt etablering og udvidelse af visse anlæg på søterritoriet.

I henhold til § 3 i bekendtgørelse nr. 654 skal kommunen vurdere, om det ansøgte, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, og om der skal laves en konsekvensrapport.

Kommunen har vurderet, at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering i forbindelse med det ansøgte.

Opmærksomhedspunkter

Kommunen gør opmærksom på, at

- tilladelsen fritager ikke modtageren for pligten til at opnå tilladelser og godkendelser, der måtte være nødvendige for gennemførelse af projektet i henhold til anden lovgivning,
- tilladelsen ikke erstatter eventuelle privatretlige aftaler med fysiske og juridiske personer, som kan være berørt af projektet, ligesom den ikke fritager ansøger for et, i forbindelse med anlæggets tilstedeværelse, opstået civilretligt ansvar,
- tilladelsen indeholder ikke en garanti for anlæggets konstruktionssikkerhed eller stabilitet.

Tilladelsens forudsætninger

Den aktuelle sag

Stormfloden i oktober 2023, forårsagede store skader langs kysterne i Haderslev Kommune. Sommerhusområdet, Sandersvig var et af de steder hvor sommerhusene blev oversvømmet. I den

Nordlige del af Sandersvig var ca. 50 sommerhuse oversvømmet, da vandet kom ind i området via et lavt liggende naturområde og den nordlige del af Sandersvig Strandvej.

Projektbeskrivelse

Strandvolden mod nord skal reetableres, så der opnås en ensartet beskyttelseshøjde på strandvolden. I dag har strandvolden varierende højde, derfor søges der om at reetablere strandvolden med en topkote mellem 2,00 - 2,20 meter. Strandvolden får en 1:3 hældning ud mod havet, og volden sikres yderligere ved der sås en digeblanding som styrker volden mod bølgeopskøl.

Sandersvig Strandvej skal forhøjes. I dag varierer højden fra 1,50 til 1,90 meter over havniveau. Vejen bliver forhøjet så der etableres en ensartet højde på 2,00 meter over havniveau. Visse steder skal vejen sikres mod erosion i stormhændelser. Derfor bliver der etableret en mindre skråningsbeskyttelse disse steder.

Beskrivelse af kystforhold

I Kystdirektoratets Kystatlas er den aktuelle kyststrækning betegnet som en sand og blød klinte kyst, med lille erosion i den nordlige og sydlige del af sommerhusområdet. Derimellem er der kystfremrykning.

Nabohøring og offentliggørelse af ansøgningen om tilladelse

Et udkast er sendt i fire ugers høring ved naboejendomme og er blevet offentliggjort på kommunens hjemmeside d. 18. februar 2026.

Naboejendomme:

Matrikel 68, 103, 189, 229, 201 og 202a Knud, Fjelstrup.

Der er ingen høringssvar indgået i løbet af høringsperioden.

Tinglysning

I følge §3, stk. 7, i Kystbeskyttelsesloven, skal ejeren tinglyse vilkårene for tilladelsen. Da der er ændret i vilkåret nr. 5, fra Sandersvig-forening til Sandersvig digelag, er det nødvendigt at ejer af følgende matrikler tinglyse denne tilladelse og de nye vilkår på ny.

Haderslev Kommunen skal senest 3 måneder efter denne tilladelse er givet, modtage en kopi af tinglysningen. Hvis kommunen ikke har modtaget dokumentation for at tinglysningen er udført inden for de 3 måneder, vil kommunen tinglyse vilkårene for ejerens regning.

Matrikler tilladelsen skal tinglyses på:

- 237, Knud, Fjelstrup
- 218, Knud, Fjelstrup
- 201, Knud, Fjelstrup
- 68, Knud, Fjelstrup
- 189, Knud, Fjelstrup
- 229, Knud, Fjelstrup
- 45, Knud, Fjelstrup
- 202a, Knud, Fjelstrup

Kommunens vurderinger

I forhold til kystbeskyttelsesloven

Når Haderslev Kommune træffer afgørelse i sager om kystbeskyttelse, skal kommunen varetage en række hensyn efter kystbeskyttelseslovens § 1.

§1 Formålet med kystbeskyttelse er at beskytte mennesker og ejendom ved at reducere risikoen for oversvømmelser eller kystnedbrydning fra havet, fjorde eller andre dele af søterritoriet. Dette formål varetages ved en afvejning af følgende hensyn:

- 1) Behovet for kystbeskyttelse
- 2) Økonomiske hensyn ved projekter omfattet af kapitel 1 a.
- 3) Kystbeskyttelsesforanstaltningens tekniske og natur- og miljømæssige kvalitet.
- 4) Rekreativ udnyttelse af kysten.
- 5) Sikring af den eksisterende adgang til og langs kysten.
- 6) Andre forhold.

Det er vurderet, at der er en lille kronisk erosion og kystfremrykning på den aktuelle kyststrækning.

Klage

Du kan klage over denne afgørelse for så vidt angår retlige spørgsmål. Klagefristen er fire uger. Se vedlagte klagevejledning nedenfor.

Klagefristen udløber d. 21. april

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Offentliggørelse

Afgørelsen er offentliggjort på Haderslev Kommunes hørings- og afgørelsesportal d. 24. marts.

Søgsmål

I henhold til kystbeskyttelsesloven § 18 b er fristen for søgsmål til prøvelse af afgørelsen ved domstolene 6 måneder regnet fra den dato, afgørelsen er meddelt.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Reglerne fremgår af kystbeskyttelseslovens § 18 og 18a. For afgørelsen gælder følgende:

- Afgørelsen kan alene påklages for så vidt angår retlige forhold.
- Afgørelsen kan påklages af afgørelsens adressat og enhver, der har en væsentlig individuel interesse i sagen, samt af landsdækkende foreninger og organisationer, der som hovedformål har beskyttelse af natur og miljø eller varetagelse af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen, på betingelse af
 1. at foreningen eller organisationen har vedtægter eller love, som dokumenterer dens formål, og
 2. at foreningen eller organisationen kan dokumentere, at den repræsenterer mindst 100 medlemmer.
- Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt.

En klage indsendes ved anvendelse af den digitale selvbetjening via Klageportalen. Du finder et link til Nævnenes Hus her: www.naevneneshus.dk. Du kan også få adgang til Klageportalen via www.borger.dk eller via www.virk.dk. Du logger på Klageportalen med NemID. I Klageportalen sendes din klage automatisk til Haderslev Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Haderslev Kommune sender klagen videre til behandling i klagenævnet via Klageportalen.

Når klagen sendes, betales et gebyr i Klageportalen. Klagegebyrets størrelse kan ses på [naevnets hjemmeside](http://naevnets.hjemmeside.dk). Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om Klageportalen, medmindre du forinden er blevet fritaget for brug af Klageportalen.

Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Haderslev Kommune, Teknik og Klima, Christian X's Vej 39, 6100 Haderslev eller til mailadressen teknikmiljoe@haderslev.dk. Haderslev Kommune videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt du kan fritages. Se betingelserne for at blive fritaget på www.naevneneshus.dk.

Ved rettidig klage kan Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemme, at den påklagede afgørelse ikke må udnyttes. Er et bygge- eller anlægsarbejde iværksat, kan Miljø- og Fødevareklagenævnet påbyde dette standset.

En klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning, men udnyttelse af afgørelsen sker på eget ansvar, da klagenævnet kan ændre afgørelsen, jf. § 53.

Kontakt

Har du spørgsmål til sagen, er du velkommen til at kontakte mig på 20 35 14 24 eller på e-mailadressen luh@haderslev.dk

Venlig hilsen

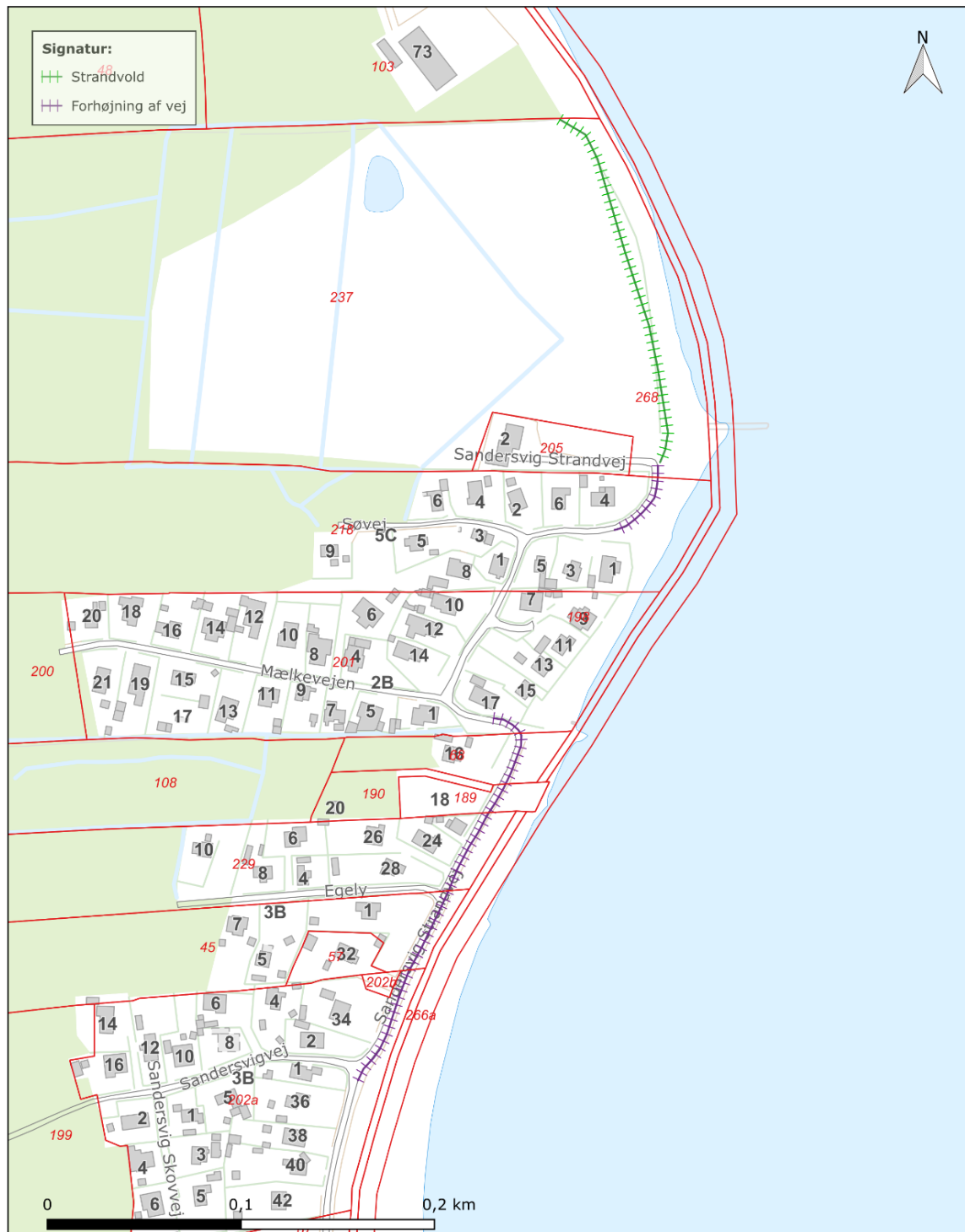
Lena Uldal Hansen
Vandløbsmedarbejder

Bilag 1: Situationsplan med placering af strandvold og den del af vejen der er blevet forhøjet.

Bilag 2: Projektansøgning fra 2024

Bilag 1: Situationsplan med placering af strandvold (grøn linje) og den del af vejen der er blevet forhøjet (lilla linje).

Bilag 2: Projektansøgning fra 2024

Ansøgning om reetablering af strandvold og del af Sandersvig Strandvej ved Sandersvig

1) Oplysninger om ansøger

Sandersvigforeningen
c/o Formand Vincent Jordy
Hansborggade 24, 2. th
6100 Haderslev

Ansøger har nedsat en arbejdsgruppe, som varetager arbejdet med ansøgning og senere reetablering.

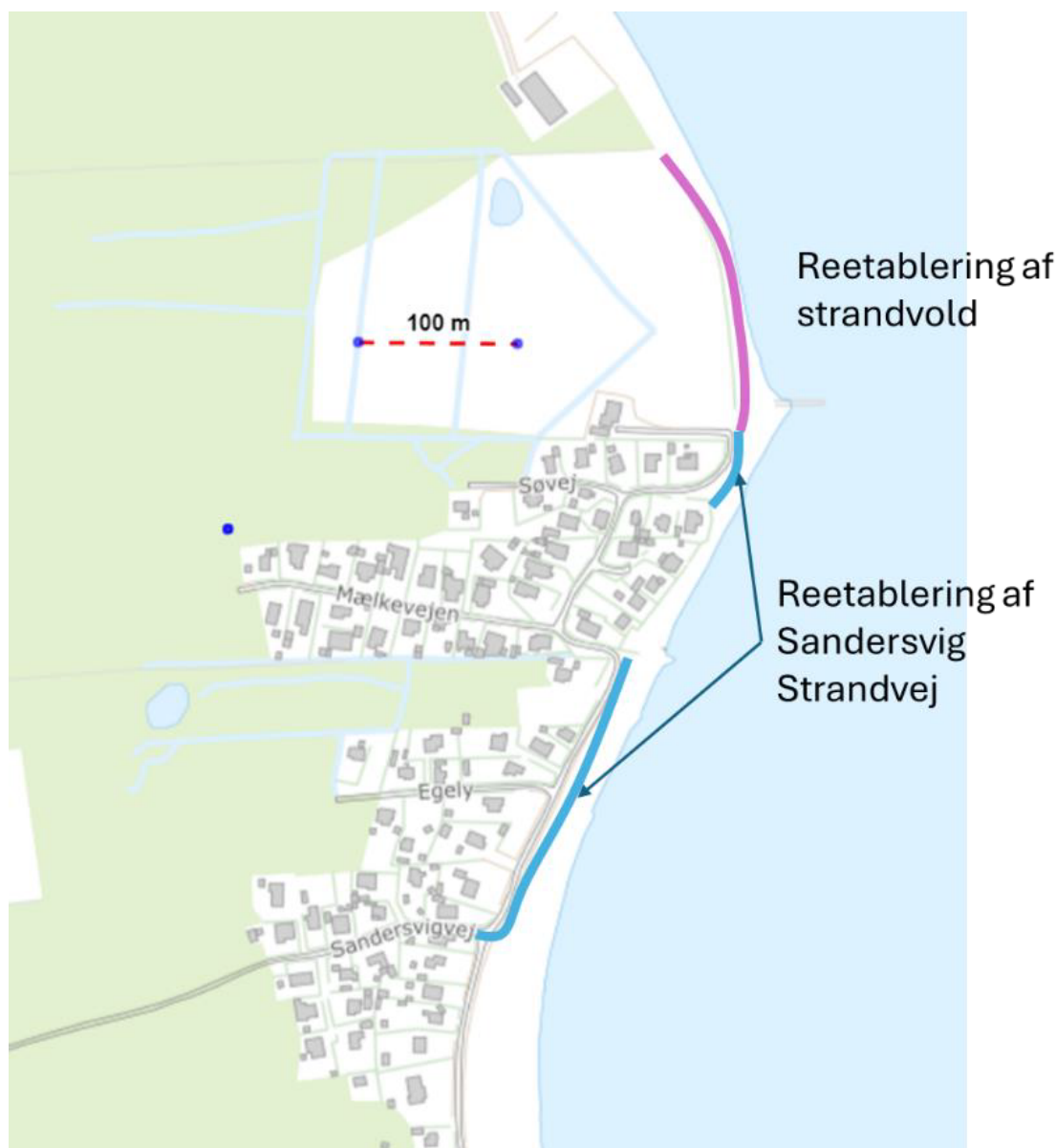
Peter Holbech
Sandersvig Strandvej 2
6100 Haderslev
M 51151711
Medlem af arbejdsgruppen og næstformand i Sandersvigforeningen.

Jørgen Schultz
Møllegade 41, Knud
6100 Haderslev
M 21483558
Medlem af arbejdsgruppen og ejer af matrikel 237 med strandvolden.

2) Oplysninger om anlægget og dets placering

Det er nødvendigt at gennemføre dette projekt hurtigst muligt, idet stormfloden i oktober 2023 har beskadiget kysten, så der er endog meget stor risiko for oversvømmelse.

Der er lagt vægt på, at de ansøgte løsninger er minimalt indgribende i naturen ved Sandersvig. Det sker ved, at strandvolden reetableres med samme udtryk som før, og at vejen fra Sandersvig Strandvej 2 til Sandersvigvej reetableres med tilstrækkelige materialer for at sikre vejens bæreevne, dvs. uden at gennemføre ændringer i strandengene (området mellem vejen og stranden), der er Natura2000-område.

Første fase omfatter to dele

1. Reetablering af strandvolden

- a) Form som den oprindelige strandvold
- b) b. Af hensyn til risiko for oversvømmelse skal kote højden variere fra min 200 til 220 (som var den tidligere maksimalhøjde)
- c) c. Af hensyn til erosionsbeskyttelse reetableres den eksisterende skråningsbeskyttelse. Reetableringen søges at ligne forholdene før stormfloden, dvs. at der lægges jord/sand på nogle af stenene, så der kan gro planter blandt stenene.
- d) d. Den reetablerede strandvold vil delvist ligge i Natura2000-området

2. Reetablering af vej fra Sandersvig Strandvej nr. 2 til nr. 1 samt fra Strandvej 17 til Sandersvigvej
- a) Vejen reetableres efter skader ved stormfloden til kote 200
 - b) Der er behov for styrket vej til trafik til renovering af sommerhuse og transport af materiale til strandvolden
 - c) Der reetableres skråning med jorddække og skråningsbeskyttelse med sten. På nogle få steder uden skråningsbeskyttelse etableres denne. Flere steder udformes skråningsbeskyttelsen, så den kan passeres.
 - d) Vejen er privat fællesvej og delvist omfattet af lokalplanen (Sandersvig Strandvej 2 ligger i landzone.
 - e) Stranden ud for vejen er i Natura2000-område

Bilag II. Redegørelse for anlæggets dimensionering med målsatte snittegninger.

3) Beskrivelse af eksisterende forhold

3.1 Stormflodens virkning

Stormfloden havde store konsekvenser for Sandersvig, her vist med fotos af området med strandvolden før og efter:

Strandvolden i 2023 på skråfoto fra SDFE. Al bevoksning er forsvundet efter stormfloden, som det ses herunder.

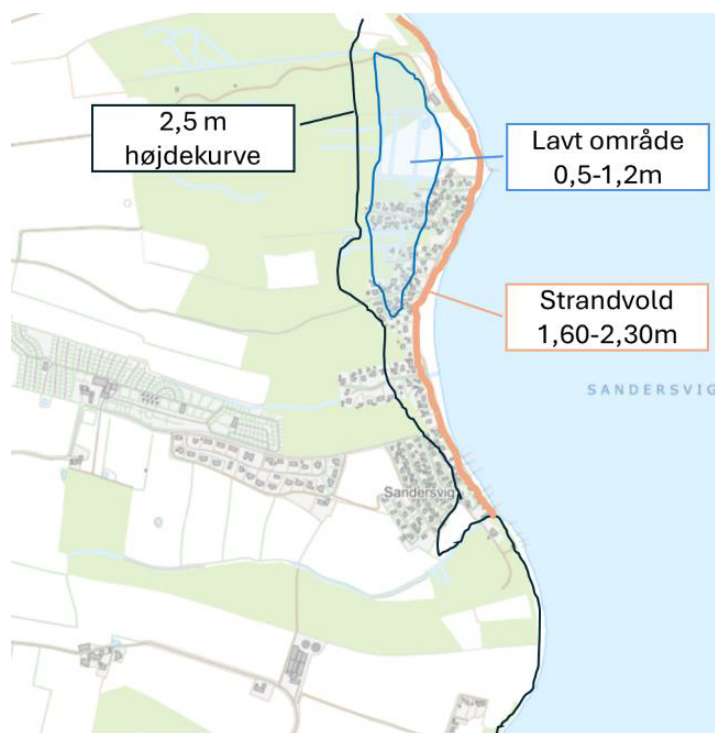
Strandvolden fra droneperspektiv fra sydvest. Dronefoto marts 2024. Foto Lasse Lagoni.

3.2 Sandersvigområdet geografi

Sandersvigområdet ligger ved en vig. Bag vigen er der skovdækkede morænebakker, der skråner fra over 20 meters højde ned til de 2,5 meter, der vises på kortet herunder.

Langs kysten er der opstået en strandvold af sand på mellem 1,6 og 2,3 meters højde. På denne strandvold blev de første sommerhuse bygget i tiden fra Genforeningen til 1950erne.

Fra 1950erne blev der bygget bag husene i første række, og en del af dem blev bygget i den tidligere lave eng og mose mellem strandvolden og skoven. Disse huse er afhængig af en intakt strandvold for ikke at blive oversvømmet.

3.3 Oversvømmelser

I den nordlige ende af Sandersvig ud for engen ved Philipsborg består geografien af en ca. 200 m strandvold på 160-220 cm over normal vandstand – før stormfloden.

Havet har gennem de seneste mange år gnavet af strandvolden, og selvom den løbende er vedligeholdt i højden og bredden, har de seneste mange år svækket det.

I "den stille storm" i januar 2017 løb havet over en del af strandvolden, og nogle lavtliggende huse i det lave område fra Søvej til Egely blev oversvømmet. Strandvolden blev repareret i årene derefter. I 2019 var der igen meget høj havvandstand, men havet løb ikke over.

Ved stormfloden 20.-21. oktober 2023 nåede vandstanden op over 210 cm over normal vandstand og voldsomme bølger oveni. Her var der vand på stort set alle grunde i den nordlige ende af Sandersvig. Nogle huse lå dog så højt, at de ikke fik vandskader.

Strandvolden mod nord blev stærkt beskadiget ved stormfloden, og var både smallere og lavere end før stormfloden. Sandersvig Strandvej blev beskadiget flere steder.

Beredskabet samt markens ejer Jørgen Schultz og andre gjorde en stor indsats for at sikre strandvolden, og efter stormfloden er strandvolden repareret midlertidigt.

Der var igen oversvømmelse d. 3. januar 2024, hvor havet skyllede ind over det beskadigede dige og

sammen med regnvandet fra baglandet skabte en oversvømmelse i de lave områder med vandstand på 130-140 cm. Sandersvig Strandvej blev igen beskadiget flere steder.

Den 4. januar blev strandvolden målt op. Over 30 meter er strandvolden nu kun omkring kote 110 og over yderligere 40 meter kote 120.

I forbindelse med kloakeringen målte Provas gulvkotehøjderne på de fleste sommerhuse ved Sandersvig med en gulvkote på mindre end 300 cm. Tabellen herunder viser disse målinger:

Gulvkotehøjde	Antal	Note
Op til og med 120	4	På Mælkevej, Søvej og Egely
121 - 140	9	Samme
141 - 160	14	Samme samt Sandersvigvej og Strandvej
161 - 200	22	
201 - 250	40	
Højere	96	
I alt	185	

Tallene stammer fra Provas kloakplan 2013. Tallene er cirkatal og tager ikke højde for nybyggeri siden da.

3.4 Naturbeskyttelse

Da strandvolden ønskes reetableret i et område på grænsen mellem Natura2000-området og §3-natur (strandeng), og da de dele af Sandersvig Strandvej, der ønskes reetableret, grænser op til Natura2000-området, beskrives de naturmæssige forhold samt konsekvenserne ved de ansøgte projekter.

Sammenfattende er det ansøgers vurdering, at stormfloden d. 20.-21. oktober har medført betydelig skade på naturen i området. Reetablering af dige og vej sigter bl.a. på naturgenopretning, og det betyder, at de ansøgte projekter forventes at fremme udrydte arters genindvandring til området. Konsekvenserne ved at gennemføre projekterne forventes at være en markant forbedring af forholdene i forhold til situationen efter stormfloden. Se bilag VIII Natur.

3.5 Vejstatus

Sandersvig Strandvej er af Haderslev Kommune kategoriseret som en sekundær lokalvej og privat fællesvej. Vejen er udlagt i lokalplanen.

Se bilag IX Lokalplan – veje.

3.6 Eksisterende kystbeskyttelse

Der er anlagt fire hofder fra Sandersvig Strandvej 16 til Sandersvig Strandvej 2. Der er godkendt af Kystdirektoratet med følgende sagsnumre: 4141-509-356-16 og 4141-509-356-17.

4) Beskrivelse af de værdier, som ønskes beskyttet

I vurderingen af, hvilke værdier, der ønskes beskyttet indgår, at stormfloden i oktober 2023 markant har ændret forholdene ved Sandersvig.

Det betyder, at de naturværdier, der er ødelagt eller truet som følge af stormfloden, vil opnå bedre beskyttelse. Det gælder strandengen og strandvolden. Dertil kommer at strandengen anvendes til græsning, og uden en indsats vil græsningsarealet blive mindre.

Anlægget har desuden som meget væsentligt formål at beskytte mindst 45 sommerhuse, som uden en reetableret strandvold vil blive oversvømmet forventeligt en gang om året. Se bilag IV. Der er endnu ikke overblik over erstatningerne efter stormfloden, men med et lavt skøn på ½ mio. kr. pr. hus er udgiften mere end 20 mio. kr.

Desuden er formålet at beskytte infrastrukturen. Stormfloden havde konsekvenser for

- Sandersvig Strandvej som blev skyllet bort flere steder
- Norlys el, som fik skader og udfald i flere døgn både efter 20.-21. oktober 2023 og 3. januar 2024
- - Provas' spildevandsanlæg, som fik udfald på grund af manglende el og indtrængende havvand
- - Norlys fiberinfrastruktur

5) Oplysninger om, hvorvidt der søges beskyttelse mod erosion eller oversvømmelse

Primært formål er beskyttelse mod oversvømmelse, men der skal ske beskyttelse mod erosion af dele af de foreslåede tiltag.

6) Kystbeskyttelsesmetode

Reetablering af strandvolden har ud over den naturgenoprettende funktion en kystbeskyttende funktion med kystbeskyttelsesmetoden: kystbeskyttende landskaber. Der anvendes desuden skråningsbeskyttelse.

Reetablering af vejen falder ikke umiddelbart ind under de nævnte kystbeskyttelsesmetoder.

7) Vedlagte bilag

- 1) Bilag til ansøgning om reetablering af strandvold og del af Sandersvig Strandvej ved Sandersvig
Indhold
- 2) Anmeldelsesskema VVM-Screening
- 3) Jordbundsundersøgelse